

Η ΑΙΤΙΑ ΤΩΝ ΔΕΙΝΩΝ

*«Άνθρωπε, μην ψάχνεις πια
να βρεις τον αίτιο του κακού·
αυτός ο αίτιος είσαι εσύ ο ίδιος».*

Jean Jacques Rousseau (Ο Αιμίλιος)

Αρνείται η ανθρωπότητα τη φύση της, την άπειρη φύση της, τη θεία. Αρνείται να τη γνωρίσει, να ενωθεί μαζί της και να την εκφράσει. Στρέφει τα μάτια της, τις σκέψεις και όλες τις δυνάμεις της στην ανθρώπινη υπόστασή της, την περιορισμένη και τη φθαρτή. Άρνηση ασυνείδητη αλλά και συνειδητή, που ξεκινά από την αχαλίνωτη επιθυμία για ζωή, για οτιδήποτε κραδαίνει το σώμα, το συναίσθημα και το νου και δίνει μια έντονη αίσθηση ύπαρξης στο ατομικό εγώ, το εγώ του κάθε ανθρώπου, της κάθε ομάδας, ακόμα και ολόκληρου του ανθρώπινου γένους.

«Εγώ» επαναλαμβάνει ασταμάτητα ο άνθρωπος, «εγώ» κραυγάζει το πλήθος, ένα εγώ ορθώνει σαν σύνολο η αν-

θρωπότητα προς την ίδια την οντότητα, τη δύναμη που δημιουργεί και κατακλύζει το σύμπαν. Σωστή και ταυτόχρονα λανθασμένη αυτή η λειτουργία, ουσιαστική και απαραίτητη για ορισμένες διαδικασίες που λαμβάνουν χώρα μέσα στο συμπαντικό εαυτό, αλλά περιττή και ανούσια για ένα ευρύ πεδίο συνείδησης, όπου όλα είναι ένα, ο άνθρωπος είναι η ανθρωπότητα, η ανθρωπότητα είναι το σύμπαν, τα πάντα είναι η οντότητα.

Στο πεδίο αυτό εκπαιδεύεται να περάσει το ανθρώπινο που έχει διανύσει χιλιετηρίδες σαν προσωπικό εγώ και έχει μαθητεύσει επί αιώνες στην ένωση με το σύντροφό του, με τα παιδιά του, την οικογένεια και την κοινωνία στην οποία ανήκει. Ποιος όμως θέλει να δει τη σημασία μιας τέτοιας αλλαγής; Ποιος έχει συνειδητοποιήσει την αναγκαιότητά της;

Μεγάλη η αντίσταση στην αποκάλυψη της αλήθειας. «Γνώσεσθε την αλήθειαν και ή αλήθεια ελευθερώσει υμάς», λέει ο Ιησούς Χριστός (Ιωάννης η´ 32). Όμως το εγώ την αρνείται και γι' αυτό επιμένει να απομυζά από τους πάντες και τα πάντα ό,τι μπορεί, πιστεύοντας, λανθασμένα, ότι έτσι κατοχυρώνει την ατομικότητά του. Θέλει να ιδιοποιείται όλες τις δυνάμεις που λαμβάνει και αρνείται να τις επιστρέψει στο μοναδικό δότη του, την οντότητα, προσπαθώντας με αυτόν τον τρόπο να ικανοποιήσει μια ατέλειωτη σειρά επιθυμιών, ένα βάραθρο γεμάτο ανεξέλεγκτα πάθη, συναισθήματα και έμμονες ιδέες. Μάταιη και παράλογη η προσπάθεια αυτή, τόσο μάταιη, όσο θα ήταν μάταιο αν ένα

στομάχι ήθελε μόνο να γεμίζει με τροφή, αρνούμενο επίμονα να κάνει το έργο της αφομοίωσης και της διάχυσης των θρεπτικών ουσιών σε όλο τον οργανισμό. Διόγκωση, πόνος, ασθένεια, παραμόρφωση, ακόμα και θάνατος θα ήταν το αποτέλεσμα μιας τέτοιας λειτουργίας.

Υπερτρέφεται και παραμορφώνεται το ανθρώπινο εγώ και παίρνει διαστάσεις τερατόμορφες, συνέπεια της ίδιας του της βουλμίας, της ασίγαστης ανάγκης του για αυτοεπικύρωση και προβολή. Αντιστρέφει το ρόλο της ατομικής δράσης, που είναι η ενεργός, συνειδητή συμμετοχή στο παγκόσμιο, οντολογικό, διαχρονικό έργο της ύπαρξης και το κάνει έργο εγωικό, περιορισμένο και καταστροφικό τόσο για τον εαυτό του, όσο και για τους άλλους και το περιβάλλον του.

Έχουν γίνει κατά το παρελθόν, και εξακολουθούν να γίνονται, πολλές προσπάθειες που κρύβουν την ασυνείδητη επιθυμία για ένωση με την οντότητα. Συνειδητά όμως εκφράζονται μόνο σαν προσπάθειες για την ανάπτυξη μιας διευρυμένης συνείδησης λίγων ή και πολλών ατόμων, με στόχο τη συνεργασία τους για έναν κοινό σκοπό. Σωματεία, κοινωφελείς οργανώσεις, πολιτικά κόμματα, συνδικαλιστικές κινήσεις, ακόμα και επαναστατικά κινήματα είναι το αποτέλεσμα αυτών των προσπαθειών. Πόσες όμως από αυτές πετυχαίνουν το σκοπό τους ή, κι αν τον πετύχουν προσωρινά, γιατί αυτός δεν είναι σταθερός και μόνιμος; Γιατί ακολουθεί, τις περισσότερες τουλάχιστον φορές, ένας υποβιβασμός και μια φθορά του αρχικού οράματος; Για ποιο

λόγο διαλύονται οι ομάδες και συχνά τα μέλη τους καταλήγουν σε εκθρόνιση μεταξύ τους ή, στις χειρότερες περιπτώσεις, ακόμα και σε αλληλοεξόντωση; Ποια είναι η βαθύτερη αιτία που οδηγεί μια ωραία ιδέα στην καταστροφή της; Γιατί η δημοκρατία δεν έχει γίνει ακόμα δημοκρατία, με την ουσιαστική έννοια του όρου, και γιατί ο κομμουνισμός δεν μπόρεσε να υλοποιήσει το ιδεώδες της οικονομικής ισότητας όλων των ανθρώπων; Ποιο είναι το λάθος που οδηγεί στην κατακρήμνιση των ιδανικών, παρασύροντας την ανθρωπότητα όλο και περισσότερο στο χάος της απόγνωσης;

Η αιτία όλων των δεινών είναι η άρνηση της ολότητας. Η ασυνείδητη αναφορά σε αυτήν δεν αρκεί, πρέπει να γίνει συνειδητή, συνεχής, ολοκληρωτική. Όταν ένα άτομο, μια ομάδα, ένα πολίτευμα, μια χώρα, ορθώνει ένα εγώ για να κάνει κάποιο έργο αντλώντας ασυνείδητα δύναμη από την πνευματική φύση, αλλά εξακολουθεί να διατηρεί μια χωριστικότητα από τη φύση αυτή, τότε, έστω κι αν για κάποιο χρονικό διάστημα τα καταφέρει, στο τέλος θα οδηγηθεί στην πτώση. Γιατί κανένα εγώ, όσο δυνατό κι αν φαίνεται, δεν έχει γερές βάσεις, όταν αγνοεί το σύνολο στο οποίο ανήκει. Και το σύνολο δεν είναι μόνο ένας αριθμός ανθρώπων ούτε και ένα μόνο κράτος, είναι το σύμπαν, είναι ο Θεός. Οι πολιτισμοί χάνονται, οι αυτοκρατορίες καταστρέφονται, ακόμα και οι θεωρούμενες πνευματικές κινήσεις αποδεικνύονται σαθρές, όταν στηρίζονται σε ανθρώπινες ανάγκες και κατευθύνονται από εγωιστικές αδυναμίες.

Ποιος ζει, ποιος σκέπτεται, ποιος εργάζεται σαν μέρος της ολότητας; Ποιος, σε κάθε ατομική ή ομαδική προσπάθεια που κάνει για το καλό, εντάσσει το έργο του στο ένα και μοναδικό καλό, το υπέρτατο αγαθό, την αγάπη για τους πάντες και τα πάντα; Ίσως στο σημείο αυτό υπάρξουν αντιρρήσεις, ίσως εκφραστεί η άποψη ότι κανένας δεν μπορεί να ασχοληθεί με όλους και όλα τα πλανητικά θέματα, ιδιαίτερα αν δεν έχει τις απαραίτητες γνώσεις και την κατάλληλη κοινωνική θέση, που να του δίνουν τη δυνατότητα να το κάνει.

Το πρόβλημα δεν ξεκινά από την έλλειψη γνώσεων ή κοινωνικής θέσης, γιατί, και όταν αυτά υπάρχουν, το εγώ εξακολουθεί να υπερισχύει, αν έτσι επιλέγει ο άνθρωπος να κάνει. Το πρόβλημα βρίσκεται στην έλλειψη ουσιαστικού ενδιαφέροντος για τους άλλους και αυτή πηγάζει από την αντίδραση του ατομικού εγώ να ενταχθεί στο οντολογικό, στην ουσία των πάντων. Όταν η αντίδραση εκλείπει, τότε κάθε έργο γίνεται απλά και απρόσκοπτα. Έστω κι αν, λόγω συνθηκών, περιορίζεται και δεν μπορεί να εκφρασθεί σε μεγάλο εύρος, εκφράζεται προς ένα μόνο άτομο ή μια μικρή ομάδα. Αυτό το έργο, όποιο κι αν είναι, δεν παύει να είναι έργο προς το σύνολο, μέσα από τη θεώρηση πάντα ότι το άτομο είναι μέρος του συνόλου, είναι το ίδιο το σύνολο.

Ένα έργο δεν αξιολογείται με την ποσότητα, αλλά με την ποιότητα που εκφράζει και, κυρίως, με το κίνητρο που το υποκινεί. Μπορούμε, για παράδειγμα, να πούμε ότι ένας πατέρας που έχει πέντε παιδιά είναι καλύτερος από εκεί-

νον που έχει μόνο ένα; Ή μπορούμε να ισχυρισθούμε ότι αυτός που έχει ένα παιδί, θα γίνει οπωσδήποτε καλύτερος πατέρας, γιατί θα ασχοληθεί αποκλειστικά και, επομένως, σωστά με την ανατροφή του; Σίγουρα η πατρότητα δεν εξαρτάται από τον αριθμό των απογόνων, αλλά από το ενδιαφέρον, την υπευθυνότητα και την αγάπη που δείχνει σ' αυτούς ο γονιός.

Ενδιαφέρον, υπευθυνότητα και αγάπη είναι ύψιστες εκδηλώσεις της οντότητας. Αν ο κάθε άνθρωπος, σε οποιοδήποτε έργο κάνει, εκφράζει απλά τις εκδηλώσεις αυτές, τότε βρίσκεται σε ένωση με την οντότητα. Αν όμως τις ιδιοποιείται, θεωρώντας τις δικά του μόνο επιτεύγματα, τότε παρεμβαίνει και πάλι το εγώ, που χρωματίζει τις πράξεις, αλλοιώνει την καθαρότητά τους και περιορίζει το οντολογικό πεδίο στο προσωπικό.

Είναι απίστευτο με πόσους τρόπους επηρεάζει η ανάγκη της χωριστικότητας κάθε πράξη, κάθε σκέψη, κάθε απλή, καθημερινή λειτουργία. Όταν συζητάμε με κάποιον γνωστό, ποιον θεωρούμε ότι έχουμε απέναντι μας; Έναν άνθρωπο, καλύτερο ή χειρότερο, κατά την κρίση μας, από εμάς ή την προσωποποίηση ενός οντολογικού πεδίου συνείδησης; Κι εμείς ποιοι νομίζουμε ότι είμαστε; Κάποια πρόσωπα με συμπλέγματα ανωτερότητας ή κατωτερότητας ή απλά μέρη μιας ομοούσιας ολότητας; Αν λειτουργούμε μόνο μέσα από την προσωπικότητα, τότε θα είμαστε δέσμιοι του προσωπείου που αυτή μας επιβάλλει, βλέποντας και στον άλλο, επίσης, μόνο το δικό του προσωπείο. Έτσι, θα

γινόμαστε, ανάλογα με την περίπτωση, υπερόπτες, αποδυναμωμένοι, κριτικοί, επιθετικοί ή και τελείως αδιάφοροι. Αν όμως θεωρούμε τον εαυτό μας και το συνομιλητή μας σαν αυτό που πραγματικά είμαστε όλοι, δηλαδή τμήματα της οντότητας, τότε δε θα υπάρχει πρόβλημα στην επαφή μας. Γιατί μέσα στην οντότητα, που είναι τα πάντα, όλα τα όντα συνυπάρχουν και συμπορεύονται αρμονικά, ακολουθώντας το καθένα το δικό του πεδίο εξέλιξης.

Άρνηση της οντότητας σημαίνει άρνηση του εαυτού, και άρνηση του εαυτού σημαίνει άρνηση των πάντων. Επακόλουθο αυτής της στάσης είναι η απομόνωση, η εκθρόνιση και η μετάθεση της υπευθυνότητας για τα προσωπικά δεινά στους άλλους. Και αυτό δεν αφορά μόνο τα άτομα, αλλά εκφράζεται, όπως είναι φυσικό, και μεταξύ των διαφόρων κοινωνικών ομάδων, προσλαμβάνοντας μεγαλύτερη ένταση και έκταση. Διαμάχες, προστριβές, ρήξεις είναι το οδυνηρό καταστάλαγμα της μη ένωσης, της μη αναφοράς στον υπέρτατο Εαυτό, στην οντολογική φύση.

Πειραματίζεται το άτομο, πειραματίζονται οι ομάδες, πειραματίζεται όλο το ανθρώπινο γένος, προσπαθώντας να βρει διεξόδους από τα αδιέξοδα, από την ασθένεια και τον πόνο, από τις αλλεπάλληλες συμφορές. Στο έργο αυτό μετέχει και συμπαραστέκεται η οντότητα, έστω κι αν η ανθρωπότητα ελάχιστα συνειδητοποιεί τη βοήθειά της. Η οντότητα είναι αυτή που μεταφέρει τη διδασκαλία της ένωσης μέσω των μυστών, των Αγίων, των σοφών. Παρόλο που η

διδασκαλία συναντά πολλές αντιδράσεις, υποβιβάζεται με την πάροδο των χρόνων και χάνει τη λαμπρότητά της, λόγω των αντιστάσεων του εγώ, πολλά στοιχεία της παραμένουν στα νοητικά πεδία και αναπτύσσονται σιγά-σιγά μέσα στην ανθρώπινη διάνοια. Τα στοιχεία αυτά άλλοτε αναδύονται και εκφράζονται με συγκεκριμένες σκέψεις και έργα και άλλοτε περνούν σαν εκλάμψεις στη συνείδηση και δίνουν την ώθηση για τη συνέχιση της πορείας \ από το χάος της χωριστικότητας στην αρμονία της ένωσης.

Σε κάθε άνθρωπο δίνεται, έστω και μια φορά στη διάρκεια της ζωής του, η ευκαιρία να γνωρίσει το φως της αλήθειας. Είναι οι στιγμές εκείνες, που η ενυπάρχουσα γνώση διαπερνά τα τείχη του ασυνειδήτου, ο νους γαληνεύει, τα συναισθήματα ηρεμούν και το πνεύμα περνά σε μια κατάσταση πληρότητας.

Παύει ο άνθρωπος να ασχολείται με το προσωπικό εγώ και αφήνει το ρεύμα της ψυχής να διαχυθεί στο άπειρο, κοιτάζοντας τον ουρανό, θαυμάζοντας τ' αστέρια και αγκαλιάζοντας με τη σκέψη του τον πλανήτη και με την καρδιά του όλα τα όντα. Στιγμές υπέροχες που τον αποδεσμεύουν από τον περιορισμένο του εαυτό και του αποκαλύπτουν ότι είναι κάτι διαφορετικό, ένας άλλος εαυτός που δε φοβάται, δεν υποφέρει, δεν έχει ανάγκες. Το μόνο που επιθυμεί τότε είναι να μοιραστεί την ευδαιμονία του με όλο τον κόσμο, ευδαιμονία οντολογική που εξαφανίζει κάθε πόνο, θεραπεύει κάθε ασθένεια, δίνει δύναμη σε κάθε στιγμή αδυναμίας.

Η αίσθηση της ευδαιμονίας δε διαρκεί πολύ. Λίγα μόνο δευτερόλεπτα ή λίγα λεπτά και, στην καλύτερη περίπτωση, λίγες ώρες. Ύστερα, έρχονται πάλι τα προβλήματα και η πληρότητα εξαφανίζεται μέσα στις αμέτρητες ανάγκες της ζωής. Ξεκνά ο άνθρωπος τις γαλήνιες στιγμές της ένωσης και παρασύρεται από την καθημερινότητα. Αυτές, όμως, οι στιγμές δε χάνονται, παραμένουν αποτυπωμένες στο βάθος της συνείδησής του, σαν ένα βίωμα ανεξίτηλο που του δίνει δύναμη και πίστη και τον καλεί να το αναζητήσει πάλι, για να θεραπευθεί από τους φόβους, τις ανασφάλειες και όλα του τα άγχη. Να θεραπευθεί ο ίδιος και να μάθει να θεραπεύει όλους όσους θέλουν να λυτρωθούν από τη χωριστικότητα και την άρνηση της αληθινής τους φύσης.

Η αναγνώριση της οντολογικής θείας φύσης είναι η απαρχή κάθε θεραπευτικού έργου, αφού η φύση αυτή είναι ο μοναδικός θεραπευτής των πάντων, που είναι ο ίδιος της ο εαυτός. Μόνο η συνεχής, σταθερή εργασία για την ένωση με τα πάντα μπορεί να αποκαλύψει στον άνθρωπο τη δύναμη της πνευματικής θεραπείας και να του ανοίξει το δρόμο για την πραγμάτωση του αγαθού.

«Εκείνος που θέλει να γίνει πνευματικός θεραπευτής», λέει ο Δάσκαλος, «καλείται να εργαστεί για να βλέπει παντού τον Ένα, και Αυτός ο Ένας είναι ο Θεός. Ο Θεός και η ζωή Του. Τι περνά μέσα μας κάθε στιγμή; Τι ζει το σώμα; Τι αισθάνεται η καρδιά; Τι καταλαβαίνει ο νους; Ένα και μόνο πράγμα, το άπειρο. Το άπειρο του φυσικού σώματος, του συγκινησιακού και του νοητικού. Ο θεραπευτής

θα πρέπει να θεωρεί ότι ο ίδιος βρίσκεται μέσα στο άπειρο και ότι το άπειρο βρίσκεται μέσα σε αυτόν. Το δε άπειρο δεν μπορεί παρά να είναι ένα πράγμα μόνον: η οντότητα, ο Θεός».